

MAN EN PA EN WANPORON MARKUJ.

¹ TAPIN ronamau en Iejuj Krijtuj, Japwilim en Kot. ² Duen a intinidi ren jaukop Iejaia: Kilan, i kadarala mo 'mui ai men kadar me pan kaonopada al omui! ³ Nil eu likelikwir jili nan jap tan: Komail kaonopada al en Kaun o kaineneda al a! ⁴ Ioanej kotido wia paptaj nin jap tan o padapadak duen paptaj en kalula *on* lapwa dip akan. ⁵ Toun jap en Juj akan o toun Ierujalem karoj pokon *don* re a; irail paptajela re a nan pilap Iordan, weokada dip arail akan. ⁶ Ioanej kin likauwi wun en kamel, o perapirki kil en man, o kin kankan manjiek o oni en nan wel. ⁷ O padapadak majani: Meamen laud *jan* ia kotido mur i. Jal en a jut i jota war *on* idiokidi lapwada. ⁸ I paptaj kilar komail pil. A a pan paptaj kin komail *Nen* jarau! ⁹ Kadekadeo ni ran oko Iejuj ap kotido *jan* Najaret en Kaliläa ap paptajela ren Ioanej nan Iordan. ¹⁰ A madan kotida *jan* nan pil o, ap kotin majani nanlan kan ar ritida, o *Nen* mom en muroi piridi *don* po a. ¹¹ Nil eu ap peidido *jan* nanlan kan: Nai kompok komui, me I perenki! ¹² A madan *Nen* kalua *won* i jap tan. ¹³ A ap kotikoteki jap tan ran panaul wia jonejon pan Jatan, ieian man laualo; a tounlan kan me papa *on* i. ¹⁴ Murin en Ioanej a panalar, Iejuj ap koti *don* Kaliläa, padapadak ronamau en wein Kot. ¹⁵ Majani: Anjau o leler wein Kot mier! Komail kalula! Kamelele ronamau! ¹⁶ Ni a kotikot jili liman jed en Kaliläa,

a ap majani Jimon o ri a ol Andreaj ara lalaid jili, pwe ira jaujed. ¹⁷ Iejuj ap kotin majani *on* ira: Koma idauen ia do! Pwe I pan wia kin koma la jaujed en aramaj! ¹⁸ Ira ari madan kajedi ara uk eko, ap idauenla i. ¹⁹ Ari, ni a kotila *jan* waja o, a ap kotin majani Iakopuj, nain Jepedäuj o ri a ol Ioanej mimi pon jop pot wonewone ara uk oko. ²⁰ I ari kotin molipe ira madan, ira ari pededi jam ara Jepedäuj nin jop o ren toun dodok ko o idauen la i. ²¹ Irail ap koti don Kapernaum. A madan kotilon *on* nan jinakoke ni ran en japat o kawewe. ²² Re ap puriamuiki a padak, pwe a kotin kawewe *on* irail ni manaman jota dueta jaunkawewe kan. ²³ Aramaj amen *ian* mi nan jinakoke o, me *nen* jaut mi lole, ap weriwer, ²⁴ Indada: Ko *jan* kit! Menda re omui kit, Iejuj en Najaret? Komui kotido en kawe kit ala? I aja komui, Jarai en Kot. ²⁵ Iejuj ari *onionida*, majani: Nenenla o kowe *jan* i! ²⁶ Nen jaut lao kapururada ap weriwer laudedada, a ap koiei *jan* i. ²⁷ Irail karoj puriamui, pepeidok nan pun arail indada: Dakot met? Padak kap, dakot met? Pwe ni manaman a majani *on* *nen* jaut akan, irail ari peiki *on* i. ²⁸ I ari madan indand jili nin jap karoj impan Kaliläa. ²⁹ Irail ari madan koti *jan* nan jinakoke, ap *ian* Iakopuj o Ioanej kotilon *on* nan im en Jimon o Andreaj, ³⁰ Jaulap en Jimon wononeki jomau karakar. Irail ap kaireki i madan duen i. ³¹ I ari koti *won* ale pa a, kauada. Jomau karakar ap madan ko *jan*; i ari papa irail. ³² A lao jautik penaer, ni katipin kirila, re ap wa pena *on* i karoj me jomau o me tewil ti po arail. ³³ O toun kanim o pokon don ni im o. ³⁴ A ap kotin

kakelailada me toto me jomauki jon en jomau toto, kauja jan tewil toto, ap kulikedi tewil akan, ren der lokaia, pwe re aja i. ³⁵ A kotin kipada nin joran, kotilan jap tan, pwen laolao waja o. ³⁶ Jimon o me ian ko ap idauenla i. ³⁷ Ni arail diar i, re ap potoan on i: Irail karoj raparapa kin komui. ³⁸ A ap kotin majani on irail: Kitail daulul won jap tei ko, pwe I en pil padak waja o, pwe i me I kokido. ³⁹ A ap kotin padapadak jili nan arail jinakoke kan nan jap en Kaliläa karoj o kakauj tewil akan. ⁴⁰ Ol tuketuk amen ap poto don i kelepuki poeki potoan on i: Ma re kotin kupura, re kotin kamakeke ia da! ⁴¹ Iejuj ari kupuro kila, kapawei lim a, jair i majani on i: I pan, makelekelada! ⁴² A ni a majani eta, ari a tuketuk ko jan madan, a ap makelekel lar. ⁴³ I ari kalikedi i, ap madan kadarala. ⁴⁴ Majani on i: Kalaka! Koe depa indai on meamen; a kowei kajale on koe jamero o, o kida, pweki om makelekelada, me Mojej majani, pwen kadede on irail. ⁴⁵ Ari, a kolata kalokijili, juaiki jili o ari, kareda en Iejuj a jola janjal koti don kanim o, kotikot eta liki nan jap tan, irail ap pokon don re a jan pali karoj.

2

¹ MURIN ran akai a appil kotilon on Kapernaum, ap loki jili me a kotikot nan im o. ² Me toto ap madana pena, im o lao koidala o pil likin im o. A ap kotin kawewe on ir majan o. ³ Irail ari poto don re a, wa kodo me jomau rerer men, roan pa men. ⁴ Irail jota kak kai don impa pweki pokon o. Re ap palan pajan pon im o, waja a kotikot ia; irail lao palan pajan ap kakiredi ro o, me jomau

o mi poa. ⁵ Iejuj lao mani ar pojon, ap majani on me jomau rerer o: Nai, dip om akan lapwajan uk er! ⁶ Ari, jaunkawewe kai momod waja o, monemonloleki: ⁷ Da me men et lokelokaia? A lalau. Ij me kak lapwada dip akan, pwe amen ta, Kot? ⁸ Iejuj ari madan aniada nan kupur a duen ar monemonlole, ap kotin majani on irail: Da me komail monemonloleki? ⁹ Ia me manai ren indai on me jomau rerer: Dip om akan lapwajan uk er, de inda: Uda, ale ki om, kowei? ¹⁰ A pwe komail en aja, me Nain aramaj me manaman on lapwada dip akan nin jappa, iei me a kotin majanieki on me jomau rerer: ¹¹ I indai on uk: Uda! Al eki om! U ko on ni im om! ¹² I ari madan uda, ale ki, aluwei mo 'rail karoj. Irail karoj ari malamalaua kila, kapina Kot inda: Je jaikenta man kilan meakot et! ¹³ I ari pil kotila liman jed o. Irail karoj ap pokon don i, i ari kotin kawewe on irail. ¹⁴ A lao kotin daulul waja o, ap majani Lewi, nain Alpäu, a momod ni wajan nopwei, ap majani on i: Idauen ia do! I ari uda idauenla i. ¹⁵ Kadekadeo a lao kaipokedi konot nan im a, jaunopwei o me dipan akan me toto ian Iejuj o japwilim a tounpadak kan konokonot; pwe irail me toto, me idauen i. ¹⁶ Ari, ni en jaunkawewe o Parijär akan ar kilan a kotin ian me dipan o jaunopwei kan konokonot, irail ap indai on japwilim a tounpadak kan: Da me a iarki jaunopwei o me dipan akan konot o kaker eki? ¹⁷ Ni en Iejuj aniada, ap kotin majani on irail: Me kelail akan jota mau on jaunwini pwe me jomau ta. I jota kodon ekeredo me pun kan, a me dipan akan. ¹⁸ En Ioanej a tounpadak kan o Parijär akan kin kaijejol. Irail ari kodo potoan on i: Da me en

Ioanej a tounpadak kan kin kaijejol, o en Parijär ar tounpadak kan, a japwilim omui tounpadak kan jota kin kaijejol? ¹⁹ Iejuj ap kotin majani *on* irail: Da, toun kamadip en kapapaud pan kak kaijejol ni en ol kamod a *ian* irail? Ni en ol kamod a *ian* irail, re jota pan kak kaijejol. ²⁰ A anjau kokodo, me ol kamod pan wijike *jan* irail, iei ran o, me re pan kaijejol. ²¹ Jota amen me pan deik *on* likau kap ni likau *marin*, pwe likau kap pan dei *jan* likau *marin*, por o ap pan laudela. ²² Pil jota amen me kin deuke kida ed *marin* wain kap, pwe wain o de ter *pajan* ed o, wain o ari wudokila, ed o ola. A wain kap mau *on* nan ed kap. ²³ Kadekadeo a kotin weid nan mat en korn ni ran en japat. Japwilim a tounpadak kan ap dondolun koweï wan korn. ²⁴ Parijär oko ap indai *on* i: Kilan, da me irail wia ni japat me jota *pun*, en wiaui? ²⁵ A kotin majani *on* irail: Komail jota wadoker, me Dawid wiadar, ni a men kausalap, o a men *mana*, i o me *ian* i? ²⁶ Duen a pedelon *on* nan tanpaj en Kot ni muein Apiatar jamero lapalap, o *kanala* prot mairon o nek *on* irail, me *ian* i, me jota *pun* aramaj en *tunole*, jamero kan eta? ²⁷ A ap kotin majani *on* irail: Japat me wiaui *on* aramaj a kaidik aramaj *on* japat. ²⁸ I me Nain aramaj pil udan kaun en japat.

3

¹ KADEKADEO a pil kotin pur *on* nan jinakoke. Ari, aramaj amen mia, me pa a motor. ² Irail ari majamajaneki, ma a pan kakelada i ni ran en japat, pwe irail en karaun i. ³ I ari kotin majani *on* aramaj o, me pa a motor: Uda kodo met! ⁴ A ap kotin majani *on* irail: Me *pun*, wia mau ni ran en

japat de wia jued? Kamaur de kamela? Ir ari nenla. ⁵ I ari *anian* aupwili jili po 'rail, kupurokila ar kapitakai, ap kotin majani *on* aramaj o: Kapawei pa om! I ari kapawei. Pa a ap kelailada. ⁶ Parijār oko ap *madanalan* ren *ian* en Erodej. Re ap kapakaparok duen ar pan kamatala i. ⁷ A Iejuj kotin kapitawei *jan* pein i o japwilim a tounpadak kan, koti *won* liman jed. Pokon kalaimun ap idauen i *jan* Kalilāa, o Iudāa. ⁸ O *jan* Ierujalem, o *jan* Idumāa, o *jan* palilan Iordan, o toun liman Tiruj o Jidon, pokon kalaimun, re *ronada* duen a kotin wiada manaman kausalap, re ap pokon *don* re a. ⁹ A kotin majani *on* japwilim a tounpadak kan, kijin jop kij en kaonop *on* i, pweki pokon o, pwe re de koi *don* i. ¹⁰ Pwe a kotin kakelada me toto, irail ari pakoideda, pwe me jomau ko me jair i. ¹¹ O ni en *nen* jaut akan *nar* i, re pupedi mo i, weriwer, indada: Japwilim en Kot komui! ¹² I ari kotin kalik irail edi, ren der kaireki i. ¹³ I ari kotidala nan nana o, ap molipei *don* i, me a kotin kupura, re ap poto *don* re a. ¹⁴ I ari kotin kileledi ekriamen, pwe re en *ieian* i, pwen poroporone ir jili padapadak. ¹⁵ O manamanla kakelada me jomau kan o kakauj tewil akan; ¹⁶ Jimon a kotiki *on* ad a Petruj. ¹⁷ O Iakopuj nain Iepedāuj, o Ioanej ri en Iakopuj, a kotiki *on* ad ara Poanerkej. Iet wewe: Nain nanjapwe. ¹⁸ O Andreaj, o Pilipuj, o Partolomāuj, o Matāuj, o Tomaj, o Iakopuj, nain Alpāuj, o Tadāuj, o Jimon men Kana, ¹⁹ O Iudaj Ijkariot, me *panala* i. ²⁰ Irail ari ko *don* nan im eu. Pil pokon eu pokon pena. Irail ari jola kak mana. ²¹ Ni kompokepa ko *ronada*, re kodo, pwen wala

jan i; pwe re inda, me a iakala. ²² A jaunkawewe ko, me kodido jan Ierujalem inda: A katia Peeljepup o jaumaj en tewil akan; iei me a kakaujeki tewil akan. ²³ I ari molipe ir do, majani *on* irail ni karajeraj akan: Ia pan duen Jatan a kaujawei Jatan? ²⁴ O ma toun wei eu u pena nan pun ar, wei o jota pan kak pwaida. ²⁵ O ma penainai eu u pena nan pun ar, penainai o jota pan kak pwaida. ²⁶ O ma Jatan u *on* pein i, a jota pan kak pwaida, a pan imwijokela. ²⁷ Jota amen me pan kak ko *on* nan im en kelail amen kulia a kapwa, ma a jo jaliedi maj me kelail o. A ap pan kak kawela im a. ²⁸ Melel I indai *on* komail: Dip akan karoj pan lapwa jan nain aramaj akan, o laue, me re lalaueki. ²⁹ A meamen lalaue Nen jaraui jota pan lapwada, a a pan puk *on* kamekam joutuk. ³⁰ Pweki ar inda: A katia nen jaut. ³¹ Ari in a, o ri a ol akan ap kodo, mi liki o iloke don. ³² A pokon me momod impa o ap potoan *on* i: Re mani, in ar o ri ar ol akan mimi liki kainoma komui. ³³ A ap kotin japen irail majani: Ij in ai de ri ai kan? ³⁴ A ap kotin aupwil jili po 'rail, me mod impa ko, majani: Kilan, in ai o ri ai ol akan! ³⁵ Pwe meamen wiawia kupur en Kot, iei me ri ai ol o ri ai li o in ai.

4

¹ KADEKADEO a pil kotin tapiada kawewe li-man jed o. Pokon kalaimun eu ap ko pena re a. A ap kotidan pon jop pot kotikot pon jed o. A pokon o mi nan jap pon oror. ² A kotin kawewe *on* irail me toto ni i karajeraj akan, majani *on* irail ni a padak: ³ Ron! Kilan, jaunkamor o kolan kamorok. ⁴ Ni a kamokamorok akai ap moridi *on*

pon kailan al, manpir ap pirido nam ir ala. ⁵ A akai moredi *on* waja takain, waja pwel petepet; irail ari madan wojada, pweki jota pwel lole. ⁶ Ni en katipin dakarada, re ap monela o mela pweki jota kalau ar. ⁷ A akai moredi nan tuka teketek; o tuka teketek wojada, kajokiala, re ap jota wa. ⁸ A akai moredi nan pwel mau o pwaida wa; akai pan me jileijok; a akai me woneijok, a akai me epuki. ⁹ A kotin majani: Me jalon a mia men ron, i en ron! ¹⁰ A lao kotin kalapukela, men imp a ianaki ekriamen ap kalelapok re a duen karajeraj pukat. ¹¹ A ap kotin majani *on* irail: A muei *on* komail, en aja duen me rir en wein Kot. A men liki re pan aja meakaroj *jan* ni karajeraj akan. ¹² Pwe re kilan, ari jota kilan, o roneron, ap jota dedeki; pwe re de pan wukila o dip ar lapwa *jan* irail. ¹³ A ap kotin majani *on* irail: Komail jota dedeki karajeraj pot et? A iaduen, omail pan aja karajeraj tei ko? ¹⁴ Jaunkamor me kamorok jili majan. ¹⁵ A mepukat me mi pon kailan al, waja majan moredi *on*, a re lao ronadar, Jatan ap madanado, ki *jan* majan, me kamoremoredi *on* nan monion arail. ¹⁶ O mepukat me moredi *on* wajan takain, re lao ronadar majan o ap madan peren kida ale. ¹⁷ A jota kalaua re 'rail ap dadaur eta ekij, lao jonejon o kamekam wiaui pweki majan o, re ap madan makar kida. ¹⁸ A mepukat me moredi *on* nan tuka teketek, me ronada majan. ¹⁹ A anan en pai en jappa o inon kapwa, o norok en okotme pwaida, kajokela majan, ap jota wa. ²⁰ A mepukat irail, me moredi *on* nan pwel mau, me ronada majan o, ale o wa, akai pan me jileijok, a akai me woneijok, a

akai me epuki. ²¹ A kotin majani *on* irail: Kandel pan wijikedo, pwen ko *on* pan kajak de pan men wendi? A jote koda *won* nin deun kandel? ²² Pwe jota me rir kot, me jo pan janjalada, pil jota me okiok kot, me jo pan lok jili. ²³ Meamen me jalon a mia men *ron*, i en *ron*! ²⁴ A ap kotin majani *on* irail: Komail kalaka, me komail *ron*! Pwe men *jon*, me komail *jonki* iduen a pil pan *jon*, *on* komail. O omail *tunol* pan laud. ²⁵ Pwe me a mia, ekij pan ko *on*; a me jota a mia, me ekij mi re a, pan katia *jan*. ²⁶ A kotin majani: Iet duen wein Kot, raj *on* aramaj amen, me kamoredi *on* nan pwel war en tuka. ²⁷ Ap mairela, pirida, *pon* ran; a war o wojada ap kakairida a ap jota aja due. ²⁸ Pwe pwel kin pein kawojada tuka. Maj katoka, mur mpok, mur war en korn nan mpok ap pwarada. ²⁹ A ni wa ma, a ap madan ki *on* men lepukedi, pwe rak mier. ³⁰ A pil kotin majani: Da me kitail en karajai *on* wein Kot? De da me kitail en kajojon *on*? ³¹ A rajon wan tuka, me pan kamoremoredi *on* nan pwel, me tikitik *jan* war karoj, me mi nan jap. ³² A lao kamoredi, ap wojada laude *jan* dip karoj, ap kajan pajan laud; manpir en pan *lan* ap kin wendi pan mot a. ³³ I *jon* en karajeraj akan toto a kotiki *on* irail ni a kawewe *on* irail majan o duen ar weweki. ³⁴ Jota a majan, ma jo karajeraj. Ni arail kelepala, a ap kotin kadede *on* japwilim a tounpadak kan meakan. ³⁵ Ni ran ota, lao jautik penaer, a kotin majani *on* irail: Kitail daulul *won* palio! ³⁶ Ari, ni ar kadar pajan pokon o, re kamajalada nin jop o. Pil akai kijin jop mi re a. ³⁷ Melimel ap koda, iluk ap punedi *on* nan jop o kadirela. ³⁸ A a kotikot nan

murin jop o, jaijaimok pon uluna. Irail ap kaopada potoan *on* i: Jaunpadak, kom jota kupurai kit, pweki at pan mela? ³⁹ I ari kotin kipada, *anianida* melimel, o kotin majani *on* jed o: Moledi! *An* ap dukedi o molela kaulap. ⁴⁰ A ap kotin majani *on* irail: Da me komail majapwekeki? Iadue, jota omail pojon? ⁴¹ Irail majapwekada kaulap, ap indada nan *pun* arail: Iaduen ol men et, me *an* o jed peiki *on*?

5

¹ *IRAIL* ari kotela jed o koti *don* nan wein Katara; ² A lao kotidi *jan* nin jop, aramaj me *nen* jaut ti poa, *madan* ap *tan* *don* i *jan* nin joujou kan. ³ Pwe a kin kaukajon nin joujou kan, jota amen, me kak jaliedi i, jal mata jota pil kak. ⁴ Pwe pan toto a jalikidi jal en nã o jal mata, ari a kin kamueit pajan jal mata o jal en nã; jota amen me kak kamandala i. ⁵ Anjau karoj, *pon* o ran, a kin mimi nan joujou kan o nana, weriwer o pein lokeki i takai. ⁶ A ni a kilan Iejuj waja doo, a ap *tanalan* dairukedi. ⁷ Weriwer laudeda indada: Menda re omui nai Iejuj, Japwilim en Kot lapalap? I kaukilan komui Kot, komui ender kawairok ia! ⁸ Pwe a kotin majani *on* i: Koti *jan* aramaj en, *nen* jaut koe! ⁹ I ari kotin kainoma re a: Ij ad om? A ap *japen* potoan *on* i: Iet ad ai lekion, pwe kit me toto. ¹⁰ A ap poeki, ender kotin kauj ir ala nin *jap* o. ¹¹ Ari, *pwin* *pwik* kalaimun eu mimi impan nana o, *manamana* jili. ¹² Irail ap poekipoeki potoan *on*: Re kotin kadar kit ala, pwe jen til *on* nan *pwik* oko. ¹³ Iejuj ari kotin mueid *on*. *Nen* jaut akan ap koiei *jan*, ko *on* nan *pwik* oko. *Pwik* oko ap *tanedi* wei ni aul

on nan jed ap mopila nan jed. Irail impan riakid. ¹⁴ Jilepa kan ap tandau, kaireki jili nan kanim o nan jap; re ap koieila pwen kilan duen me wiaui; ¹⁵ Irail ari poto don ren Iejuj, kilan, me tanwar en tewil o a momod, o likauer, o lolekonlar; iei i me lekion mier re a. Re ap majapwekada, ¹⁶ Irail me kilaner ap indai on irail duen me wiaui on me tanwar en tewil o, o duen pwik akan. ¹⁷ Re ap poekipoeki, a en kotiwei jan jap arail. ¹⁸ Ni a koti don nin jop o, me tanwar en tewil o poeki re a en ian i. ¹⁹ A i jota mueid on i, ap majani on i: Ko on ni im om ren jau om, kaire kin ir duen manaman lapalap, me Kaun o wiai on uk er o poke uk alar. ²⁰ I ari kola, kaloki jili nan Dekapolij duen manaman lapalap, me Iejuj kotin wiai on i; irail karoj ap puriamui kila. ²¹ Iejuj lao pil kotela jed o on palio, pokon kalaimun eu ap ko pena re a. A kotikot pon oror. ²² Ari, jaumaj en jinakoke amen, me ad a Iairuj kotido. Ni a tu on i, ap dairukedi jan. ²³ Poekipoeki kausalap, potoan on: Nai kijin jeripein kij koren ion mela; i poeki, komui en kotido en pwil lim omui poa, pwen kelailada, ap pan maurela. ²⁴ I ap kotin ianala, aramaj toto ap idauenla, koi don pena. ²⁵ Li amen, me nta pwilipwil par naulriau. ²⁶ O lokolokki me toto ren jaunwini toto o kida a kapwa karoj, ap jota katepe, pwe a totorela eta. ²⁷ Ni a ronada duen Iejuj, a ap dilonedo muri nan pokon o, o jair japwilim a likau. ²⁸ Pwe a inda: Ma i jair japwilim a likau eta, i pan kelailada. ²⁹ Ari, pwilipwil en nta madan matata. I ari pamada nan war a, me a kelada janer jomau o. ³⁰ Iejuj ap madan kotin kaanda, me rojon

kij ko janer. A ap jaupei *don* pokon o majani: Ij me jair ai likau? ³¹ A japwilim a tounpadak kan potoan *on*: Komui majani, pokon et koi *don* komui penaer; a komui majani: Ij me jair ia? ³² I ari kotin aupwil jili, pwe a men majani, me wia me o. ³³ Li o ari majapwekada, rerer, ajaer me wiaui *on* i ap potodo, dairukedi mo a, potoan *on* duen melel en me wiaui o. ³⁴ A ap kotin majani *on* i: Nai om pojon me kakelail uk adar. Ukowei popol, o kelada *jan* om jomau! ³⁵ Ni a kotin mamajan, irail kodo *jan* ren jaumaj en jinakoke indada: Noum jerepein o melar. Menda kom kaniri jaunpadak en? ³⁶ Ni en Iejuj a *ari* kair o, ap majani *on* jaumaj en jinakoke o: Kom der majak pojon eta! ³⁷ A ap jota kotin mueid *on* meamen en idauenla i, Petruj eta, o Iakopuj o Ioanej ri en Iakopuj. ³⁸ Irail koti *don* ni im en jaumaj en jinakoke o, ap majani arail moromoron o mamaiei kausalap. ³⁹ A ni a kotilon, a majani *on* irail: Da me komail moromoronki o mamaukeki? Jeri en jota melar, a mamair eta. ⁴⁰ Re ap kakaurureki i. I ari kotikiiei *jan* irail karoj, ap kotin ukada jam o in en jeri o me *ian* i ko; a ap pedelon *on* waja, me jeri o wonon ia; ⁴¹ I ari kotin ale pa en jeri o majani *on* i: Talita kumi! Iet wewe: Jeripein i indai *on* uk, paurida! ⁴² Jeripein ap madan paurida, alu; pwe a jaunpar eijokriau; irail ap malamalaua kila kausalap. ⁴³ I ari kotin kalik irail edi, pwe meamen de ajada, ap majani, kijin mana en ko *on*.

6

¹ A AP kotila *jan* waja o, ap koti *don* ni udan jap we, o japwilim a tounpadak kan idauenla i.

² Lao lel ran en japat a kotin tapiada kawewe nan jinakoke; me toto, me ron puriamui kila, inda: Ia me lap en ale mepukat? O lolekon da eu, me mi re a, me a kak wiaki manaman pukat? ³ Kaidin i kapenta o, nain Maria, o ri en Iakopuj, o Iojej, o Iudaj, o Jimon? A kaidin ri a li akan kin mi re atail? Re ap makar kida i. ⁴ Iejuj ap kotin majani on irail: Jota waja, me jaukop jota wau ia; nan jap we ta o ren jau i ko o toun im a. ⁵ A ap jota kak wia manaman eu waja o, me jomau kai ta, me a kotin pwil po ar lim a ko o kakelail ir ada. ⁶ I ari pone kida ar jopojon, ap kotin paan jili kanim akan, kaukawewe. ⁷ A ap kotin molipe don re a ekriamen oko, o kotin kadar ir pajan riamen me eu o kotiki on irail manaman, en poedi nen jaut akan. ⁸ Ap majani on irail, re depa wa meakot ni ar koko jili, jokon eta pot; iermen ed, de prot, pil jota moni nan ed. ⁹ A re ko on eta nan jut, o der mi nan jakit riau. ¹⁰ A ap kotin majani on irail: Waja kij, me komail pedelon oner ni im eu, komail mimieta, komail lao kowei jan waja o. ¹¹ A waja eu, me kan kajamo o ron komail, komail jipede jan pwel ni nä omail, ni omail ko jan, pwen kadede on irail. ¹² Irail ap kola o padapadaki me ren kalula. ¹³ Re pil kauje jan tewil toto o keie me jomau toto, kakela ir ada. ¹⁴ Erodej nanmarki maniada pwe mar a indandjili, a ap majani: Iei Ioanej jaunpapatij o, me mauredar jan ren me melar akan; iei i me a wia manaman pukat. ¹⁵ Akai inda, me i Eliaj; a akai, me i jaukop amen de amen me due jaukop akan. ¹⁶ Ni en Erodej maniada, a ap majani: Ioanej, me i lepuke jan mon a; ari, a mauredar.

¹⁷ Pwe pein Erodej me poron won, jaikidi Ioanej, o jaliedi *on* nan imaten pweki Ero diaj, en ri a ol Pilip a paud, pwe a id paude kida i. ¹⁸ Pwe Ioanej me kapun *on* Erodej: Me jota pun omui atia jan en ri omui ol a paud! ¹⁹ Iei, me Ero diaj kailon kila i, ap men kamela i; ari, a jota kak. ²⁰ Pwe Erodej laan Ioanej, pwe a aja, me i ol pun o jaraui amen, i ari tataakata i, ap peiki *on* o mamani pereneki. ²¹ Ari ran mau eu, ran en Erodej a ipwidi, a ap kotin kamadipa a jaupedi ko, o a jaumaj oko, o na me lapalap en wein Kalilaa kan. ²² Ari, nain Ero diaj jeripein ap kodo kakalek, kamakamait Erodej o me momod re a ko ni tepel. Nanmarki ap majani *on* jeripein o: Poeki re i meakot, me koe mauki; i pan ki *on* uk. ²³ I ari kotin kaula: Meakot koe poeki re i, i pan ki *on* uk, lao lel apali en ai wei. ²⁴ A ap pedoi wei indan in a: Da me i pan poeki? I ari inda: Mona en Ioanej jaunpaptaij o. ²⁵ I ari puredo, madan *don* ren nanmarki o, poeki, inda: I men, komui en madan kotikido mona en Ioanej jaunpaptaij nan eu dal en! ²⁶ Nanmarki ap topwaila kaulalap, a pweki a kotin kaula o pweki ir, me ian i ni tepel ko a jota men kapapalawei. ²⁷ Nanmarki o ap madan poronela jaunpei amen, majani, mona en wijikedo. ²⁸ A ap kola, lepuke jan mona nan imaten, ap wa kodo mona o nan dal eu ap ki *on* jeripein o; jeripein o ap kion in a. ²⁹ A tounpadak kan lao ronadar, re ap kodo ale kalep a, nekidala nan joujou o. ³⁰ Wanporon oko kapokon irail pena ren Iejuj, potoan *on* i meakaroj, me re wia o me re kawewedar. ³¹ A ap kotin majani *on* irail: Komail kelepe *don* jap tan; kamol maj.

Pwe me toto purepure ir; irail ari jota pijokki *on* mana. ³² Re ap takeda jop kelep kolan jap tan. ³³ A me toto kilan ar majalwei; me toto aja irail. Ir ari japal *jan* kanim karoj audi mo a ap pokon pena re a. ³⁴ A Iejuj lao keredi *jan* nan jop o, ap majani aramaj toto, ap kupura ir ala; pwe likamata irail jip, me jota jile parail. A ap kotin tapiada kawewe *on* irail me toto. ³⁵ Waja lao jautik penaer, japwilim a tounpadak kan ap poto *don* re a, potoan *on*: Jap tan eu met, ap waja jautiker; ³⁶ Re kotin kadar ir *pajan*; pwe re en paanewei jap koren kan o kijin kanim akan o pein netiada kan ar prot, pwe jota man ar tunole meakot. ³⁷ A ap kotin *japen* majani *on* irail: Komail katunole ir! Re ap potoan *on* i: Je en kola en netiada prot me denar riepuke, ap ki *on* irail ren tunole? ³⁸ A ap kotin majani *on* irail: Lopon en prot depa mi re omail? Kowei kalelapok! Re lao kalelepok, rap potoan: Me limau o mam riamen. ³⁹ A majani *on* irail, re en wia pwini ir *pajan*, kamodan ir di *on* nan rä. ⁴⁰ Re ap mondi ni pwin akai; wad epuki o limek ni pwin ko. ⁴¹ A ap kotikidar lopon en prot limau o mam riamen majandan nanlan laolaoki pwilitiki *pajan* o ari, kotiki *on* japwilim a tounpadak kan, pwe re en nek *on* irail. O mam riamen oko pil nene *on* irail karoj. ⁴² Irail karoj ari manaer o medier. ⁴³ Rap deuk pena kopou eijokriau maremor en kamadip o luan mam oko. ⁴⁴ Irail me tunoler prot oko me ol limekid. ⁴⁵ I ari kotin *madan* pain japwilim a tounpadak kan, irail en ko *on* nin jop o, *tion won* Petjaida palio, pwe a pan kotin kadar *pajan* pokon o. ⁴⁶ A lao kotin kadar ir *pajan*, a ap kotidalan

nan nana eu, pwen laolao. ⁴⁷ A lao jautik penaer, jop o mi nan ailep en jed. A a kotin kalakalapuk nan jap. ⁴⁸ I ari majani arail wiawia roro, pwe me *an maton* irail. A nin joran a koti don irail, weid pon jed, a pan dauli ir wei. ⁴⁹ Ari, ni arail kilan a kotin weweid pon jed, re kiki *on*, me ani amen. Re ap weriwer. ⁵⁰ Pwe irail karoj kilan i, ap majapwekada i ari madan majani *on* irail, majani: Komail perenda! Nai met! Der majak! ⁵¹ I ari keredan pon jop o, ap moledi. Re ap puriamui kila kaulap o ponepone kida. ⁵² Pwe re jota lamelame prot oko; pwe *monion* arail kakaluakalar. ⁵³ Irail lao kotido, re ap inen don wein Kenejaret, ap kai *on* liman jap o. ⁵⁴ Irail lao keredi *jan* nan jop o, re ap madan ajada i. ⁵⁵ Re ap *tan* *pajan* waja karoj tapiada wa don i me jomau pon ro 'rail waja re ron, me a kot ia. ⁵⁶ O waja, me a kot ia, kijin kanim laud akan de jap, re kin pwilikidi nani al akan me jomau kan, ap poekipoeki, pwe re en jair kailan japwilim a likau ta. Ari, me doke ko karoj ap kelailada.

7

¹ PARIJÄR akan o jaunkawewe kai ap pokon don re a, me kodo *jan* Ierujalem. ² Ni ar kilan japwilim a tounpadak kai *kan* proteki pa jamin, jo omiom, ³ Pwe Parijär o Juj akan jota kin *mana*, ma re jo omiom maj; pwe re wiawia padok en men kaua ko. ⁴ O ni ar kin puredo *jan* wajan net, re jota kin *mana*, ma re jo omiom maj o tiak toto, me re aledi, re kin wiawia: Widen dal tikitik, dal laud, dal praj, o men momod. ⁵ Parijär o jaunkawewe ko ap kalelapok re a: Da me japwilim omui tounpadak

kan jota wiaki padok en men kauga kan? A re manata prot jo omiom? ⁶ A kotin japen majani on irail: Melel eta en Iejaiaj a kopadar, me komail malaun akan, iduen a intinidi: Aramaj pukat kin kaka kin ia au arail a monion arail me doo jan ia. ⁷ Ari, me mal ar kaudok ia, pwe kujoned en aramaj eta, me re kin kaukawewe. ⁸ Pwe komail kin kajela kujoned en Kot, ap id wiawia padok en aramaj; iet widen dal laud o tikitik ape; o pil akai, me komail kin wiawia. ⁹ A ap kotin majani on ir, melel me komail kajela kujoned en Kot, pwe komail en apwaliela pein omail padok. ¹⁰ Pwe Mojej majani: Kakaki jam om o in om; o meamen me lalaue jam a de in a en kamela! ¹¹ A komail kin inda, ma aramaj amen indai on jam de in a: Korpan (iet wewe: Mairon eu), me koe men aneki jan ia, komail inda, me jota dip a. ¹² Komail ari jola mueid on i, en wiai on jam a de in a meakot. ¹³ Ap kawe kila majan en Kot omail padok, me komail pein wiada. O pil me toto me due met, me komail kin wiawia. ¹⁴ Ni a kotin molipe pena pokon o re a, a kotin majani on irail: Komail karoj ron ia o weweki! ¹⁵ Jota meakot men likin aramaj, me pan ko on lole, kajaminela i. A meakan, me koda jan lole, iei eta, me kin kajaminela aramaj. ¹⁶ Meamen me jalon a mia men ron, i en ron! ¹⁷ Ni a kotilon on nan im eu jan ren aramaj oko, japwilim a tounpadak kan ap kalelapok re a duen karajeraj o. ¹⁸ A ap kotin majani on irail: Da, komail me pil jo lolekon? Komail jota dedeki, me meakot men likin aramaj kin ko on lole, jota kak kajaminela? ¹⁹ Pwe a jota ko on nan monion; pwe nan kaped

eta, ap pidok wei *jan*, koko *jan* meakaroj? ²⁰ A ap kotin majani: Meakan me koda *jan* lol en aramaj,iei me kin kajaminela aramaj. ²¹ Pwe *jan* lol en aramaj, *jan* nan monion, lamelam jued kin tapida *jan* ia: Kamal, nenek, kamela aramaj. ²² Pirap, norok, jarjued, widin, jeno, poojued, lalaue, lemai, joukoti. ²³ Mejued pukat karoj tapida *jan* lole, ap kajaminela aramaj. ²⁴ I ari kotila *jan* waja o, kotilan wein Tiruj o Jidon, a lao kotilon *on* nan im eu, ap jota men, aramaj en aja i. Ari, a jota kak rirala. ²⁵ Pwe li amen, me na jeripein *nen* jaut ti poa, madan ronada i, ap kodo dairukedi *on* ni aluwilu a. ²⁶ Li en Krik amen, kijan jap en Jiro-Penijia, potoan *on*, poekipoeki re a, en kauja *jan* na jeripein tewil o. ²⁷ Iejuj ap kotin majani *on* i: Jeri ko pan med maj. Pwe a jota mau, ale en jeri ar tunol prot, ap kajedi *on* ren kiti. ²⁸ A ap japen potoan *on* i: Melel Main! Ari, kiti kin tunole maremor en jeri ar tunol prot pan tepel. ²⁹ A ap kotin majani *on* i: Pweki om lokaia en, kowei! Tewil o ko *janer* ren noum jerepein o! ³⁰ Ari, a kolan im a, a ap diarada, me tewil o ko *janer*, o na jeripein wonon nan deu a. ³¹ A lao pil kotin purela *jan* wein Tiruj o Jidon ap koti *don* ni le en Kalilaa, weidedo nan wein Dekapolij. ³² Re ap wa *don* i jalonepon amen, me loton; irail ari poeki re a, en kotin pwil poa lim a. ³³ I ari kotin ukala *jan* i ni pokon o, ap kilon *on* jondin lim a nan jalon a o likidi jair lo a. ³⁴ A ap majandan nanlan, ajmamarada, majani *on* i: Epata! (iet wewe: Wajok pajan). ³⁵ Jalon a ap madan wajok pajan o jal en lo a lapwada. A ap lokaia mau. ³⁶ I

ari kalik irail edi re depa indai *on* meamen. A kainapwi irail; ari, re ap kalaudela ar kaloki jili. ³⁷ Re puriamui kila kausalap, inda: Me mau, me a wia dar kan! Pwe a kakaronada me jalonepon, ap kalokaiada, me loton.

8

¹ NI ran oko pil pokon kalaimunia mia, ap jota me re tunole; a ap kotin molipedo japwilim a tounpadak kan, majani *on* irail: ² I pokela pokon et, pwe re ieian ia ran jilu, ap jota ar tunol. ³ O ma I kadar ir *won* ni im ar dupok, re pan liponmaj nani al, pwe akai ir kodo *jan* waja doo. ⁴ A japwilim a tounpadak kan ap *japen* potoan *on* i: Ia waja, me amen pan kak ki *jan* ia prot, men kamedela pokon et nan *jap* tan et? ⁵ A ap kotin kainoma re irail: Prot depa mi re omail? Re ap *japen* potoan *on*: Me iju. ⁶ I ari kotin majani *on* pokon o, en mondi *on* nan pwel, ap kotikida lopon en prot iju, laolaoki, pilitiki *pajan* o ari, ap kotiki *on* japwilim a tounpadak kan, pwe ren nek. Irail ari nek *on* pokon o. ⁷ Kijin mam kai pil mia, i ari laolaoki o majani, ren pil neki *on* irail. ⁸ Irail ari mana o medier. Irail ap deuk pena kopou en maremor iju luan kamadip, ⁹ Me manaer me koren ion pakid. A ap kotin kadar ir *pajan*. ¹⁰ Io japwilim a tounpadak kan ap *madan* kotidan pon jop pot, kotelan nan wein Dalmanuta. ¹¹ Parijär akai ap kodo, tapiada akamai *on* i, men kilan re a kilel *jan* nanlan, pwe re kajonejon i. ¹² A ap kotin kaananala nan nen i, majani: Menda di wet *nonki* kilel eu? Melel I indai *on* komail: Jota kilel eu pan ko *on* di wet. ¹³ I ari kotila *jan* irail, pil pur *on* nin jop o, kotilan palio.

¹⁴ Irail ap monokela prot oko, men kapinwar arail, lopon prot ta ieu mimi re rail nin jop o. ¹⁵ I ari kapun *on* irail majani: Kalaka en Parijär ko ar kalap o en Erodej a kalap. ¹⁶ Irail ap lamelame nan pun arail: Jota atail prot oko. ¹⁷ Ni en Iejuj a kotin maniada, a majani *on* irail: Da me komail toutouki a jota kan omail prot? Komail jaikenta dedekila o weweki? Monion omail kapikapitakaita? ¹⁸ Maj omail mia, ap jota kilan; jalon omail mia, ap jota ron. O komail jota tamataman, ¹⁹ Ni ai pilinon me limekid lopon en prot limau o, kopou en maremor depa, me komail deukada? Re ap potoan *on* i: Me eijokriau. ²⁰ O iju nan pun en me pakid, kopou en maremor depa, me komail deukada? Re ap potoan: Me iju. ²¹ A ap kotin kainoma re 'rail: A da me komail jota dedeki? ²² A ap koti don Petjaida. Re ap wa don i majkun amen, poekipoeki en jair i. ²³ A ap kotin ale pa en me majkun o kalualalan ni kijin kanim o; A ap likidi *on* ni maj a o pwil poa lim a ko ap kainoma re a, ma a kilanada waja de jo? ²⁴ I ari jarada potoan: I kilan aramaj akan likamada tuka kai, me alialu jili. ²⁵ A pil pwil pon maj a lim a ko, ap kajaradakeda. I ari kelailada ap kilanada mau. ²⁶ A ap kotin kadaralan nin im a majani: Koe depa pur won ni kijin kanim o, o pil depa indai *on* meamen nin kanim o! ²⁷ Iejuj i japwilim a tounpadak kan ap kotieila nan kanim en Jäjarea Pilipi ko. Ari, ni a kotikot koweï, ap kotin kainoma ren japwilim a tounpadak kan majani *on* irail: Ij me aramaj inda me nai? ²⁸ Irail japen i potoan *on*: Ioanej jaunpaptaij; a akai inda, me Eliaj; a akai, me amen jan ren jaukop akan. ²⁹ A

ap kotin kainoma re irail: A komail, ij me komail kin inda me *nai*? Petruj ap japen potoan *on* i: Komui Krijtuj! ³⁰ I ari kotin kalik irail edi, re depa indai *on* meamen i. ³¹ A ap kotin tapiada kawewe kin irail, me Nain aramaj en kalokolok toto o jokonekonla pan jaumaj akan, o jamero lapalap akan, o jaunkawewe kan, o pan kamela, ap pan maureda murin ran jilu. ³² Majan wet a kotin majani janjal. Petruj ap ukada i tapiada kapun *on* i. ³³ Iejuj ap kotin jaupeido aupwil jili pon japwilim a tounpadak kan, kapun *on* Petruj majani: Kola muri, Jatan! Pwe om lamelam kaidin en Kot, a en aramaj. ³⁴ A kotin molipedo pokon o japwilim a tounpadak kan, a majani *on* irail: Meamen pan idauen ia, en tounmeteki pein i, ap wada a lopu, idauen ia. ³⁵ Pwe meamen kakanai maur i, pan pupe jan. A meamen kajela maur i pweki *nai* o ronamau, pan dorela i. ³⁶ Pwe da me katepan aramaj a aneki jappa u, ap kajela maur? ³⁷ O da me aramaj pan wiliankida maur i? ³⁸ Pwe meamen namenok kin ia o ai padak kan nan pun en di en kamal o jued wed, i me Nain aramaj pil pan ailaki, ni a pan kodo ni linan en Jam a ian tounlan jarau kan.

9

¹ A AP kotin majani *on* irail: Melel I indai *on* komail: Akai me *ian* mi met, jota pan mela, lao kilan wein Kot a kokido manaman. ² Murin pon wonu pon Iejuj ap kotin ukada Petruj o Iakopuj o Ioanej kalua ir dalan pon nana ileile eu, ir kalapuk. I ari kotin wukila mo 'rail. ³ Japwilim a likau ko linalinala, puetepueteta jno. Jota jaunloplop

nan jappa kak kapuetepuetetala dueta. ⁴ Eliaj i Mojej ap pwara don ir, ari, ira o Iejuj ap mamajan pena. ⁵ Petruj ap japen potoan on Iejuj: Rapi, me mau on kitail en kotikot met. Kitail en kauada kijin im jilikij: Tanpaj ar, o en Mojej o en Eliaj. ⁶ Pwe a jaja, da me a pan inda, pwe re majapwekada. ⁷ Pali en dapok pali ap kadupwal irail edi; o nil eu peidido jan nan dapok o: I met nai. Ol kompok! Komail ron i! ⁸ Ari, re jaliokeda, jolar amen me re kilan, Iejuj ta, me kotikot re 'rail. ⁹ Ari, ni arail kotikot kotido jan nin nana o, a kotin kalik irail edi, re depa indai on meamen, me re kilan ko, lao Nain aramaj mauredar jan ren me melar akan. ¹⁰ Re ap edie pena majan pot et nan pun ar, ap peipeidokki pena, da wewe en maureda jan ren me melar akan? ¹¹ Irail ap peidok re a potoan on: Da me jaunkawewe kan indaki, Eliaj pan pwarado maj? ¹² I ari kotin japen, majani on irail: Melel Eliaj kodo maj, kamauuada meakan. O iaduen intinidi duen Nain aramaj? Me pan kolokolok toto o jokonekon. ¹³ A I indai on komail, Eliaj pwarer, o re wiai on i, me re mauki duen a intinidi due. ¹⁴ A lao koti don tounpadak kan, a majani pokon kalaimunia eu kapil ir pena o jaunkawewe kan peipeidok re irail. ¹⁵ Ni ar kilanadar i, pokon o ap puriamuiki la tanado ranamau on i. ¹⁶ A ap kotin kainoma re irail: Peidok da kai, me komail idedok re 'rail? ¹⁷ Amen toun pokon o japen i potoan on: Jaunpadak, i potoan don komui nai putak o, me nen loton mi poa. ¹⁸ Ari, waja karoj me a kin tiada poa, a kin kapururada; a ap kin pudopud o katekatete ni o tonetonela. I potoan on japwilim omui tounpadak kan, pwe re en kauja

jan i, ari, re jota kak. ¹⁹ A ap kotin japen irail majani: Di wet meid jopojon. Ia arain ai pan mimi re omail, ia arain ai pan kokoa komail? Wa don ia i! ²⁰ Irail ap poto don i. Ni a kotin majani i, nen o ap madan kupururada i; a ap pupedi on nan pwel, wia pudopud taputapur jili. ²¹ A ap kainoma ren jam a: Ia arain me kot et a lel? A ap potoan on: Jan ni a jeri. ²² Pan me toto a kin kajedi on i nan iai o nan pil, pwen kamela i. Ari, ma re kotin kak on, re kotin kupura kit ala jauaja kit! ²³ Iejuj ap kotin majani on i: Ma koe me pojon; meakaroj me kak ren me pojon. ²⁴ Madan jam en kijin jeri ap weriwer, janejan, potoan: Main, i pojon. Kom kotin katinaiada jan ai jopojon. ²⁵ Ni en Iejuj a kotin majani ar tanetan pena, a ap anianiada nen jaut o kotin majani on nen loton o jalonepon: I indai on uk, koieido jan lole! Koe depa pure won i! ²⁶ A ap weriwer, kapururada kaualap, ap koiei jan. I ari likamata a melar. Akai ap inda, a melar. ²⁷ Iejuj ap kotin ale pa a kauada, i ari uda. ²⁸ Ni a koti don ni im o, japwilim a tounpadak kan ap okiok peidok re a potoan on: Da me je jota kak kaujeki jan? ²⁹ A ap kotin majani on irail: Jon wet jota kin koki jan meakot kapakap o kaijejol eta. ³⁰ Re ap kotila jan waja o, weidala nan Kaliläa. A jota men, meamen en aja. ³¹ Pwe a men kotin kawewe on japwilim a tounpadak kan ap majani on irail: Nain aramaj pan panalan ni pa en aramaj. Irail pan kamela i a murin a kamela a pan maureda murin ran kajilu. ³² A irail jota dedeki majan o; a re majak kalelapok re a. ³³ A ap koti don Kapernaum; ni a kotikot nan

im o a ap kotin kainoma re 'rail: Da me komail akakamaiki nani al o? ³⁴ Irail ari nenenla, pwe re akamaiki nani al o, ij me pan laud re 'rail. ³⁵ I ari kotidi, molipedo ekriamen oko, ap majani *on* irail: Meamen men moa, a en mi muri o papa *on* karoj. ³⁶ I ari kotin ale kijin jeri amen, kotikidi *on* nan pun arail: A lau palodi i ap majani *on* irail. ³⁷ Meamen me apwali amen *jan* ren kijin jeri pukat ni ad ai, a pil apwali ia. A me apwali ia, kaidik *nai*, me a apwali, a me kadar ia do. ³⁸ Ioanej ap *japen* i, potoan *on*: Jaunpadak, je kilan amen, me kakauj tewil akan ni mar omui, a ap jota kin *ian* kit. Kit ari inapwiedi, pweki a kaidin kij at. ³⁹ Iejuj ap kotin majani: Der inapwiedi! Pwe meamen me wia manaman ni ad ai, jota pan kak en lalau e ia. ⁴⁰ Pwe meamen jota u *on* kitail, i kijan atail pali. ⁴¹ Pwe meamen, me pan ki *on* komail dal en pil eu ni ad ai, pweki omail kijan Krijtuj, melel I indai *on* komail, katin i jota pan jalona *jan*. ⁴² O meamen, me kamakar amen ir me tikitik, me pojon ia, a mau *on* takai en ir plaua eu en paudoki *on* ni tapin wor a; a ap lokidokila nan madau. ⁴³ Ma apali en pa om kamakar uk, lepuke *jan*! A mau *on* uk, ko *on* maur, ni om danidan *jan* om pa pokon mia, ap ko *on* nan pweleko, nan kijiniai jokun. ⁴⁴ Waja ar muaj jota kin mela o kijinie i jota kin kunla. ⁴⁵ O ma apali en nä om kamakar uk, lepuka *jan*! A mau *on* uk, ko *on* maur ni om jikilikil *jan* om pat en nä pokon mia, ap lokidokila nan pweleko, nan kijiniai jokun. ⁴⁶ Waja ar muaj jota kin mela o kijiniai jota kin kunla. ⁴⁷ Ma apali maj om kamakar uk, kapida *jan*! Me mau *on* uk,

maj pali pedelon *on* nan wein Kot jan maj unjok lokidokila nan kijiniai en pweleko. ⁴⁸ Waja ar muaj jota kin mela, o kijiniai jota kin kunla. ⁴⁹ Pwe amen amen pan joleki kijiniai, dueta mairon karoj kin joleki jol. ⁵⁰ Me mau jol. A ma jola nam en jol, nam a pan ko jan ia? Jol en mi re omail o komail popol pena!

10

¹ IEJUU ap kotila jan waja o, koti don wein Iudäa, palila jan Iordan. Aramaj ap pil pokon don re a. A ap pil pur *on* padak kin ir, due me a kin wiawia. ² Parijär kai ap kodo peipeidok re a: Me pun, ol en mui jan a paud? Irail ari kajonejon i. ³ A ap kotin japen majani *on* irail: Da me Mojej majani *on* komail? ⁴ Re ap japen: Mojej mueideda kijin likau en kamueit en wiaui, ap mui jan. ⁵ Iejuj ap kotin japen majani *on* irail: Pweki omail kapitakai, me a intinie kida kujoned wet. ⁶ A nin tapin jappa a wiauiata: Kot a kotin wia ira da ol o li. ⁷ I me aramaj amen pan pededi jam a in a, pat *on* eta a paud. ⁸ Ira ari pan uduk eta eu, ira joer riamen, a uduk eta eu. ⁹ Ari, meakot Kot kapad penaer, aramaj der kamueit pajan! ¹⁰ Nan im o japwilim a tounpadak kan pur *on* kalelapok re a due. ¹¹ I ari kotin majani *on* irail: Meamen, me mui jan a paud li, ap ale amen, a kamal i. ¹² O ma li amen mui jan a paud, ap ale amen, a kin kamal. ¹³ Re ap poto don re a kijin jeri kai, pwen kotin jair ir. Tounpadak kan ap kapoui irail me wado ko. ¹⁴ Ni en Iejuj a kotin majani, a ap kotin juede kida, ap majani *on* irail: Mueid *on* kijin jeri akan, en ko don re i. Der kalik irail edi! Pwe iei jon en, me udan

wein Kot. ¹⁵ Melel I indai *on* komail, meamen, me jota ale wein Kot rajon kijin jeri men, a jota pan pedelon *on* lole. ¹⁶ A kotin palo irail edi, pwil po 'rail lim a ko, kapai irail ada. ¹⁷ Ni a kotieilan nani al o, meamen ap tan don i, kelepukedi, kalelapok re a: Jaunpadak mau, da me i en wia, pwe i en joki maur joutuk? ¹⁸ Iejuj ap kotin majani *on* i: Da me koe indaki, me I mau? Jota meamen me mau, Kot eta. ¹⁹ Koe kin aja kujoned akan: Koe der kamal! Koe der kamela! Koe der pirap! Koe der kinakine mal! Koe der morjued! Wauneki jam om o in om! ²⁰ A ap japen potoan *on* i: Jaunpadak, mepukat i kin wiawiada jan ni ai tikitik kokodo. ²¹ Iejuj ap kotin mamajani i o kupura, ap majani *on* i: Me takij me lua, kowei, netikila meakaroj, me koe aneki, ki *on* me jamama kan; om pai ap pan mi nanlan; ap kodo, ale om lopu idauen ia! ²² I ari patau kila majan pot et, kokola injenjued, pwe a kapwa me toto. ²³ Iejuj ap kotin aupwili jili, ap majani *on* japwilim a tounpadak kan: Meid apwal *on* me kapwapwa, en pedelon *on* nan wein Kot. ²⁴ Tounpadak kan ap puriamui kila a majan oko. Iejuj ap pil kotin japen majani *on* irail: Jeri ko! Meid apwal *on* irail, me keleki kapwa, en pedelon *on* nan wein Kot. ²⁵ Me manai *on* kamel en tilon nan por en dikok, jan me kapwapwa en ko *on* nan wein Kot. ²⁶ Irail ari waponda kaulap, indinda nan pun arail: A ij me kak kamaurela? ²⁷ Iejuj ap kotin mamajani won irail majani: A jo kak pan aramaj, a kaidin pan Kot; pwe ren Kot meakaroj me kak. ²⁸ Petruj ap tapiada potoan *on*: Re majani, je likidmaliela meakaroj, ap idedauen

komui jili. ²⁹ Iejuj ap kotin japen majani! Melel I indai *on* komail: Jota meamen, me likidmaliela im, de ri a ol, de li akan, de jam, de in, de a paud, de jeri ko, de jap pweki *nai* o ronamau, ³⁰ Me jo pan id aneki pan me epuki anjau wet im, o ri a ol, o li akan, o nono, o jeriko, o jap, *ianaki* kamekam, o maur joutuk nan muei kokodo. ³¹ A me toto men moa, pan men murla, o men mur pan moala. ³² Ni arail kotikot kodalan Ierujalem, Iejuj me kotin *tion* mo 'rail; a irail puriamui kila, idedauen wapon. A ap kotin ale ekriamen oko, ap kotin tapiada majani *on* irail, me pan wiaui *on* i ko: ³³ Kilan, kitail kodalan Ierujalem. Nain aramaj pan *panalan* jamero lapalap o jaunkawewe kan; re ap pan kadeikada, en kamela, ap id kilan ren me kijan men liki kan. ³⁴ Re ap pan kapikapit i, o woki, o kondipi, o kamela. A ap pan maureda murin ran jilu. ³⁵ Iakopuj i Ioanej nain Jepedäuj akan potodo, potoan *on* i: Jaunpadak, je men, komui en kotin wiai *on* kit meakot, me je mauki. ³⁶ A ap kotin majani *on* ira: Da me koma mauki, I en wiai *on* koma? ³⁷ Ira ap potoan *on* i: Re kotin mueid *on* kit, amen kit en mod pali maun omui, a amen pali main nan omui linan. ³⁸ A Iejuj kotin majani *on* ira: Koma jaja, me koma poekipoeki en. Koma pan kak nim dal, me I nim, de paptaijeki paptaij me I paptaijeki? ³⁹ Ira ap potoan *on* i: Je kak. Iejuj ap kotin majani *on* ira: Ei, koma pan nim dal me I nim, o paptaijeki paptaij, me I paptaijeki. ⁴⁰ A mod pali maun i o pali main i, I jota kak mueid *on*; pwe *on* irail eta, me a onop *on*. ⁴¹ Ni en ek oko ar ronada, re ap juedekida Iakopuj i Ioanej. ⁴² Iejuj

lao molipe ir do, ap kotin majani *on* irail: Komail aja duen jaupeidi en wei pokon ar kin poe irail edi o ar jaumaj akan kin manaman *on* ir. ⁴³ Ari, due met jota pan wiaui nan pun omail. A me men laud nan pun omail, a en omail papa. ⁴⁴ Meamen re omail, me men jaumaj, en ladu en karujia. ⁴⁵ Pwe pil Nain aramaj jota kotido, pwe en papa i, a pwen papa *on* irail, kida maur i wiliandi me toto. ⁴⁶ Irail ap ko *don* Ieriko. Ari, ni i o japwilim a tounpadak kan o pokon kalaimun kotiiei jan Ieriko, Partimäuj majkun, nain Timäuj, momod liman al o, wia poekipoek. ⁴⁷ A ni a ronada, me iei Iejuj en Najaret, a ap weriwer indada: Iejuj, japwilim en Dawid, kupura ia! ⁴⁸ Me toto ap kidaue, pwen nenenla. Ari, a ap kalaudela a weriwer: Japwilim en Dawid kupura ia! ⁴⁹ Iejuj ari kotin udi, majani en peekek kodo. Ir ari ekeredo ol majkun o indai *on* i: Injenemau, uda! A kotin molipe uk! ⁵⁰ I ari kajela a likau madan uda ap poto *don* Iejuj. ⁵¹ Iejuj ap kotin japen majani *on* i: Da me koe mauki, I en wiai *on* uk? Me majkun o ap potoan *on*: Rapuni, i men potoan kilan waja. ⁵² Iejuj ap kotin majani *on* i: Ukewei! Om pojon me kakelail uk ada. I ari madan kilanada waja, ap idauen la Iejuj.

11

¹ NI arail koren ion Ierujalem, kokolan Petpake o Petanien impan dol Oliwe, a ap kotin poronela japwilim a tounpadak riamen. ² Majani *on* ira: Koma ko *on* nan kijin kanim en, me palilan komail. Ari, ni oma pedelon *on* lole, koma pan madan diar ejel pul amen a janjal, me aramaj amen kaikenta dake. Lapwada i o kaluado met!

³ A ma meamen indai *on* koma: Da me koma wiaki met? A koma *japen*: Kaun o men en upa. Ari, a pan madanada kadarado. ⁴ Ira ari kola, diar ejel pul o, a janjal likin im o nan au en al riau; ira ap lapwada. ⁵ Akai ir u waja o indai *on* ira: Da me koma lapwakida ejel pul en? ⁶ Ira ari *japen* kin irail, me Iejuj majani *on* ira. Irail ari kadar *on* ira. ⁷ Ira ari potoan *don* ejel pul o ren Iejuj, pwilidi *on* ar likau ko poa. I ari kaipokedi *on* poa, ⁸ Me toto perokida *jan* ar likau nani al, akai paledi ran tuka, irepakidi nani al o. ⁹ Irail me tion o me idauen ap *nijinij*, inda: Ojiana! Meid iajunai me kotikido ni mar en Kaun! ¹⁰ Meid pai wei kokodo, en jam atail Dawid! Ojiana nanlan!
¹¹ A ap kotilon *on* Ierujalem o im en kaudok. A lao kotin mamajani jili meakan, a ap kotilan Petanien pwe a waja ponier, *ianaki* eikriamen. ¹² Pweidi jonada, irail ap kotin *puredo jan* Petanien. A ap kotin men konotada. ¹³ A lao kotin majani tuka pik apot *jan* waja doo, ta mia. A ap koti *don*, ma a jo pan diar meakot ia. Ni a lel *don*, a ap kotin diarada ta eta, pwe jaikenta anjau en pik. ¹⁴ I ap kotin *japen* majani *on* i: Jota meamen pan *kan jan* uk wan tuka kokolata. A japwilim a tounpadak kan ron. ¹⁵ Irail ap koti *don* Ierujalem. Iejuj lao kotilon *on* nan im en kaudok, a ap kotin tapiada kaje *jan* irail, me netinet nan im en kaudok, ap wukidedi en jaun kawil moni ko ar tepel o en men netin muroi ko ar men momod. ¹⁶ Ap jola mueid *on* meamen, en wala dal eu nan im en kaudok. ¹⁷ I ari kotin kawewe majani *on* irail: A jo intinidi, me im ai adaneki, im en kapakap *on* toun jappa karoj? A komail wia kila deun men pirap! ¹⁸ Jamero

laplap akan o jaunkawewe kan ronada, ap lame-lame duen ar pan kamela i, pwe re majak i, pwe aramaj karoj puriamuiki a padak. ¹⁹ Ni a jautik pena, a ap kotiieila *jan* kanim o. ²⁰ Ni manjan, ni arail kotikot kowei, re ap majaniada tuka pik o a monedar *jan* nin tapi. ²¹ Petruj ap katamaneki potoan *on* i: Rapi, re kotin majani tuka, me re kotin kariala o a monelar. ²² Iejuj ap kotin *japen* majani *on* irail: Komail pojon Kot! ²³ Pwe melel, I indai *on* komail, ma meamen pan indai *on* nana wet: Mokidewei lokidokila nan madau! Ap jota peikajal nan *monion* i, a pojon me meako, me a inda, pan pwaida, a pan wiaui *on*, me a inda. ²⁴ Iei me I indaki *on* komail: Meakaroj, me komail *inon ion* ni omail kapakap, kamelele, me komail pan ale, a ap pan pwai *don* komail. ²⁵ Ari, ni omail kapakap maki *on*, ma kajuede kai mi re omail *on* amen, pwe Jam omail, me kotikot nanlan, en pil makeki omail *japun* kan. ²⁶ A ma komail jota mak, Jam omail, me kotikot nanlan, jota pil pan makeki *on* komail omail *japun* kan. ²⁷ Re ap pil pure *don* Ierujalem. Ni a kotikot jili nan im en kaudok o, jamero lapalap akan, o jaunkawewe kan, o jaumaj akan ko *don* re a. ²⁸ Ap potoan *on*: Manaman en ij, me komui wiawiaki mepukat? O ij me kiwei manaman om, en wiawia mepukat? ²⁹ Iejuj ap kotin *japen* majani *on* irail: I pan pil idok peidok eu re omail. Komail *japen* ia, I ap pan id indai *on* komail, manaman en ij, me I wiaki mepukat. ³⁰ En Ioanej a paptaij, men nanlan de me ren aramaj? *Japen* ia! ³¹ Irail ap lamelame nan *pun* arail inda: Ma kitail inda, men nanlan, a pan majani: Da

me komail jo kameleleki? ³² A ma kitail inda, me ren aramaj irail majak pokon o, pwe irail karoj lamelame, me Ioanej jaukop meel amen. ³³ Re ap japen potoan *on* Iejuj: Je jaja. Iejuj ap kotin majani *on* irail: I jota pil pan indai *on* komail, man en ij me I wiaki mepukat.

12

¹ A AP kotin tapiada padaki irail ni karajeraj akan: Aramaj amen me padukedi mat en krep eu o kele pena, ap weirada deun wunit krep eu, o kauada im en jilajil eu, ap mueidalan jaumat akai, ap momaitelan nan wai. ² Kadekadeo anjaun rak, a ap kadaralan jaumat oko ladu amen, pwen ale ren jaumat oko kijan wan matuel o. ³ Re ap jaikidi, kame o ari, kadarala kaip. ⁴ A ap pil kadaralan irail amen ladu, re ap kate, pwalan *on* mona, ap kadarala i kajaroela. ⁵ A ap pil kadarala amen; re ap kamela; pil me toto re woki akai, a re kamela akai. ⁶ Ari, na ieroj eu, me a pokepoke, i me a kadarala ikmuri, a majani: Re pan wauneki nai ol. ⁷ A jaumat pukat inda pena nan pun arail: Jeri en jojo met; na, kitail en kamela! Ari, kitail ap pan id aneki jojo o; ⁸ Re ap ale, kamela, kajewei jan nan mat en krep. ⁹ Ari, da me jaumaj en mat o pan wia? A pan kodo, kamela jaumat oko; a ap pan mueid *on* akai matuel o. ¹⁰ Komail jota wadoker kijin likau et: Takai, me jauje kan kajapokelar ap id wialar takai en pukakaim? ¹¹ Mepukat wiauier ren Kaun o, men kapuriamui patail. ¹² Irail ari jojon pwen jaikidi i, a re majak aramaj akan, pwe re aja, me a karajeraje kin irail. Irail ari kokola jan re a. ¹³ Irail ap kadaralan re a Parijär o ian

en Erodej akai, pwen kajapune i jan ni a majan. ¹⁴ Ari, ni ar kodo, re potoan *on* i: Jaunpadak, je aja, me komui me melel o jota injenoki meamen. Pwe komui jota lipilipil maj en aramaj, a kom kaukawewe al en Kot ni me pun. Me pun, en nopweiki moni *on* nanmarki de jo? Je en kida, de je ender kida? ¹⁵ A a kotin mani ar malaun majani *on* irail: Menda komail jonejon ia? Wa *don* ia eu denar en, pwe I en kilan. ¹⁶ Irail ap wado. A ap kotin majani *on* irail: Mom o intin en ij met akan? Irail potoan *on* i: En nanmarki. ¹⁷ Iejuj ap kotin japen, majani *on* irail: Ari, komail ki *on* nanmarki me nain nanmarki, o *on* Kot me japwilim en Kot. Re ap puriamui kila i. ¹⁸ Jadujär akai ap ko *don* re a, me kin inda me dene jota me pan maureda *jan* mela. Re ap peidok re a indada: ¹⁹ Jaunpadak, Mojej intine *don* kit er, ma ri en ol amen mela, kidi a paud, jota na jeri ko, a ri a ol ap pan id ale a paud, pwen wiada kadaudok a *on* ri a ol o. ²⁰ Ari pirien, ol ijimen mia. Men maj re 'rail paude kida li amen ap melar, jota kadaudok a. ²¹ Men muri ap id ale, ap melar, pil jota kadaudok a. A kajilimen pil dueta. ²² A irail ijimen oko paude kida i, jota kadaudok a. Ari, murin karoj li o ari pil melar. ²³ Ran en iajada ni ar pan maureda, ij me pan paudeki i re 'rail, pwe irail ijimen oko paudekier i? ²⁴ Iejuj ap kotin japen, majani *on* irail: Omail jota lelapokki kijin likau kan o rojon en Kot, kaidikiei me kareda omail jaj kida? ²⁵ Pwe irail pan lao maureda *jan* ren me melar akan, re jola pan papaud de kapapaud. A re pan duela tounlan kan me mimi nanlan. ²⁶ Ari, duen me

melar akan ar pan maureda, komail jota wadoker nan puk en Mojej, duen Kot a kotin majani *on* i nan wel en tuka o: *Nai* Kot en Apraain, o Kot en Ijaak, o Kot en Iakop! ²⁷ Kaidin i Kot en me melar akan, pwe Kot en memaureta! Iei, me komail jaj kida kausalap. ²⁸ Ari, amen ren jaunkawewe kan ap potodo, me roner duen ar kapakaparok pena, ap kajaiada, me a pajapen me inen, ap idok re a: Ia mo en kujoned karoj? ²⁹ Iejuj ari majani *on* i: Iet mo en kujoned akan: *Ron* Ijrael! Kaun patail Kot me Kaun me ta men. ³⁰ Ari, koe en poke ki *on* Kaun, om Kot, *monion* om unjok, o *nen* om unjok, o om lamelam unjok, o om kel unjok! Iei met me mo en kujoned akan. ³¹ A kariau me dueta. Iet et: Koe en pok *on* men imp om due pein koe! Jota eu kujoned me lapajan mepukat. ³² Jaunkawewe ap potoan *on* i: Me mau Jaunpadak! Melel me kom majani en! Pwe i me ta men, a jota pil amen, pwe i eta! ³³ O poke ki *on* i *monion* unjok, o lamelam unjok, o *nen* unjok, o kel unjok, o pok, *on* men impa due pein i, mau jan mairon ijij o mairon tei kan. ³⁴ Ni en Iejuj a kotin majani a pajapen a inen, a ap majani *on* i: Kom jota doo jan wein Kot. Ari, ap jolar, me men pil idok re a meakot. ³⁵ Iejuj ap pil kotin japen majani ni a kotin kaukawewe nan im en kaudok o: Da me jaunkawewe kan indaki, me Krijtuj nain Dawid? ³⁶ Pwe pein Dawid majaniki ren *Nen* jarau: Kaun o kotin majani *on* ai Kaun: Kom kotidi *on* pali maun i, I lao wia kida wutipan aluwilu omui om imwintiti kan! ³⁷ Ari, Dawid pein kaadaneki i Kaun; a daduen a wia na? Aramaj akan ap mauki a padak. ³⁸ A ap kotin majani

on irail ni a padak: Kalaka jaunkawewe kan, me mauki mi nan likau reirei o men, re en ranmaui ir nan wajan net. ³⁹ O men mod leppantam nan jinakoke kan o kamadip. ⁴⁰ O *noper jan* li odi im ar, ap liliajoj kapakap reirei. Irail pan lodi *on* kadeik lapalap. ⁴¹ Iejuj ap kotikot jal *on* deun moni en mairon, ap mamajani, en aramaj ar kajedi *on* moni nan deu o. A me toto, me kapwapwa, kajedi *on* me toto. ⁴² Li odi jamama ap kodo o kajedi *on* kijin moni riakij, me wiada kwadranj eu. ⁴³ A ap kotin molipedo japwilim a tounpadak kan, majani *on* ir: Melel I indai *on* komail, me li odi jamama men et kajedi *on* me laude *jan* irail karoj, me pil kajedi *on* nan deun moni o. ⁴⁴ Pwe karoj kajedi *on jan* ni ar pai. A i me kajedi *on jan* ni a jamama, karoj me a, i eta a mana.

13

¹ NI a kotieila *jan* ni im en kaudok, amen japwilim a tounpadak kan potoan *on* i: Jaunpadak, kom kotin majani takai o im pukat! ² A Iejuj kotin *japen*, majani *on* i: Koe kilekila im kalaimun pukat? Jota takai eu pan mi pon eu, me jo pan lokidoki *jan*. ³ Ari, ni a kotikot pon dol Oliwe jal *don* im en kaudok, Petruj, o Iakopuj, o Ioanej, o Andreaj, re ap kelep potoan *on* i: ⁴ Re kotin majani *on* kit, iad mepukat pan wiaui o da pan kadapakilene en mepukat karoj a pan pwaida? ⁵ Iejuj ap kotin *japen* irail majani: Kalaka, pwe meamen de kotaue komail! ⁶ Pwe me toto pan kodo ni ad ai, inda: Nai i. Re ap pan kotaueda me toto. ⁷ O ni omail pan *ron* mauin o *ron* en mauin, komail depa majak! Pwe mepukat udan

wiaui; a jaikenta imwi. ⁸ Pwe wei eu pan u *on* eu wei o pil wei en nanmarki ko, o jap rerer pan wiaui jili, o lek, o injenjued, mepukat kamoe en patau. ⁹ A komail kalaka pein komail! Pwe re pan pan komail la *on* kapun o jinakoke kan; o komail pan kamekame o wijike *don* mon monjap o nanmarki kan pweki nai, pwen kadede *on* irail. ¹⁰ O ronamau en kaloki *on* maj nan jap karoj. ¹¹ A ni arail wa komail la o panla komail, der lamelame maj, me komail pan inda, pil der madamadaua maj. A iei me o, me pan ko *on* komail ni klok ota, i me komail en inda! Pwe kaidin komail me lokaia a Nen jarai. ¹² Pwe ol pan panala ri a ol, pwen kamela; o jam na jeri, o jeri ko pan u *on* jam, in, o pan kare *on* ir, en kamela. ¹³ Komail ap pan kalinarinarla pan aramaj karoj pweki ad ai. A me dadaurata lao imwi lel, a pan dorela. ¹⁴ Ni omail kilan wiawi jued en kao lapalap, me a pan wiaui waja, me a jo kon *on* meamen wudok a en dedeki me mimi Iudäa, re en jopo won nan nana ko. ¹⁵ O me mi pon im, depa kodido nan im; a depa pil pedelon *on* lole, pwen ki jan meakot. ¹⁶ O me mi nan jap, depa japaledo ale a likau. ¹⁷ A pan non juede *on* me lijean o *on* ir, me kadidi ni ran oko. ¹⁸ Komail kapakapeki, pwe omail japola de wiaui ni anjau en pou. ¹⁹ Pwe ni ran oko kainjenjued pan wiaui, me jota due jan ni tapin jappa, ni en Kot a kotin wiada kokodo kokolata. ²⁰ Ma Kaun o jota kotin kamotola ran oko, jota uduk, me pan dorela. A pweki me pilipildar akan, me a kotin piladar, iei me a kotin kamoto kila ran oko. ²¹ Ma meamen indai *on* komail ni anjau o: Kilan, iet et Krijtuj! De ionen! Der kamelele. ²² Pwe Krijtuj likam

o jaukop likam akai pan koda o re pan kajaleda kilel o manaman, pwen pil kotaue ir, me pilipildar akan ma re kak *on*. ²³ Komail ari kalaka! Pwe I kop *on* komail er meakaroj! ²⁴ Ari, ni ran oko murin kainjenjued katipin pan rotala, o maram pan jolar linan. ²⁵ O uju en *lan* pan pupedi o kelail en *lan* akan pan mokimokid. ²⁶ Ari, re ap pan kilan Nain aramaj pan kotikot kodo nan dapok ni a rojon melel o ni a linan. ²⁷ A ap pan kadar pajan na tounlan kan, kapokon pena *jan* pali en *lan* paieu japwilim a pilipildar akan, *jan* imwin jappa lel imwin *lan*. ²⁸ Komail en aja karajeraj en tuka pik. Ni ra kan ar ponj o pepe pwarado, komail kin aja, me rak korenier. ²⁹ O pil komail; ni omail kilan wiawia pukat a pan pwaida, komail en aja, me a korendor, a mier pan wanim. ³⁰ Melel, I indai *on* komail: Di wet jota pan imwijokela, lao wiawia pukat pwaida. ³¹ *Lan* o jappa pan joredi, a ai majan jota pan joredi. ³² A duen ran o klok jota amen me aja. Tounlan kan, me mi *lan*, pil jota aja; Na pil jo, Jam eta. ³³ Komail kalaka! Majamajan o kapakap! Pwe komail jaja anjau o! ³⁴ Due aramaj amen, me wia jailok doo, me kidi im a, ap ki *on* manaman ren a ladu kan, pil ki *on* karoj ar dodok, ap pil majani *on* jilepan wanim o, en majamajan. ³⁵ Iei me komail en majamajaneki, pwe komail jaja anjau, jaumaj en im o a purodo, ma jautik, de ailep en *pon*, de ni malek kakorot, de ni manjan. ³⁶ Pwe a depa madanedo, diarada omail mamair. ³⁷ O me I indai *on* komail, I pil indai *on* karoj, majamajan!

14

¹ KADEKADEO *pon* ria *pon* mon paja o kamadip en prot jomut, Jamero lapalap akan o jaunkawewe kan *jojon* duen widinadi i kamatala. ² Pwe irail inda: Iermen ni ran en kamadip, pwe de kamoronada aramaj akan. ³ Ari, ni a kotikot Petanien nan im en Jimon tuketuk, ni a kotin kaipokedi ni tepel, li amen ap potodo, wa kijin kopa alapajta audaud en men kei, inen en pil en narde, me kajampwal. A ap kawela kopa o keiedi *on* tapwi. ⁴ Akai re irail ap juedeki, monemoneloleki: Menda men kei wet ola mal? ⁵ Pwe a pan netila kareda laude *jan* denar jilipuki, ap pan ko *on* me jamama. Re ap lipelipanede li o. ⁶ Iejuj ap kotin majani: Komail ko *jan*! Menda komail kainjenjued i? Dok mau *on* ia, me a wiada et. ⁷ Pwe jamama kin mi re omail anjau karoj. Ari, anjau me komail mauki, komail kak kadek *on*. A nai jota kin ieian komail anjau karoj. ⁸ A wiaer me a kak *on*. A kaonopedier a keie war ai ni jaredi. ⁹ Melel I indai *on* komail: Waja karoj me ronamau wet pan kalok ia *panada* jappa u, re pil pan lokolokaia duen me a wiadar, pwen kata-manpa. ¹⁰ Iudaj Ijkariot, amen ekriamen oko, ap kolan ren jamero lapalap akan, pwen *pan on* irail i. ¹¹ Irail lao *ron*, re ap peren kida, ap inauki, me re pan ki *on* moni. I ari *jon* duen a pan *monai on* en *panala* i, ¹² Ni kaieu en ran en prot jomut, ni ar kin kamela jippul en paja, japwilim a tounpadak kan ap potoan *on* i: Ia waja re kotin men, jen potolan kaonopada, pwe re en kotin konot paja? ¹³ A ap kotin poronela japwilim a tounpadak riamen majani *on* ira: Koma ko *on* nan kanim o; aramaj

amen ap pan tu *on* komail, wa men deun pil eu. Idauen i! ¹⁴ Waja a pan pedelon *on*, koma indai *on* kaun en im: Jaunpadak o majani, ia pera en men kairu kan, waja me I pan tunole paja ia *ian* ai tounpadak kan? ¹⁵ A ap pan kajale *on* koma pera laud poa kajonjoner o onoper. Iei waja koma onop *on* kitail. ¹⁶ Japwilim a tounpadak kan ap kola, lel *don* kanim o, o diaradar duen me a kotin majani *on* ira ko; ira ari kaonopada paja. ¹⁷ A lao jautik penaer, a ap kotido *ian* ekriamen ko. ¹⁸ A ni arail kotidi ni tepel konokonot, Iejuj ap kotin majani: Melel I indai *on* komail, amen komail me *ian* ia manamana et, pan pan ia la. ¹⁹ Re ap tapiada injenola ap potoan *on* i amen amen: Nai i? A pil amen inda: Nai i? ²⁰ A ap kotin japen majani *on* irail: Amen ekriamen oko me *ian* ia kadukadu nan dal et. ²¹ Ari jo, Nain aramaj kokola duen a intinidi *on* er; o non juede *on* aramaj o, me Nain aramaj panpanala re a. Me mau *on*, ma aramaj men et jota ipwidi. ²² Ari, ni arail konokonot, Iejuj ap kotikida prot o laolaoki, ap pilitiki pajan kotiki *on* irail majani: Ale, tunole! War ai metet, ²³ A ap kotikida dal o murin a kotin laolaoki; a ap kotiki *on* irail; irail karoj ap nim. ²⁴ A ap kotin majani *on* irail: Nt' ai metet, ntan inau kap, me kapwilipwilikidi me toto. ²⁵ Melel I indai *on* komail, I jolar pan nim jan wan wain, lao ran en ai pil pan nim nan wein Kot. ²⁶ Murin arail kauleki kaul pot, re ap kotilan dol Oliwe. ²⁷ Iejuj ap kotin majani *on* irail: Komail karoj pan makarada; pwe a intinidi: I pan kame jilepa, ari pwin jip ap pan mui pajan. ²⁸ A murin ai pan maureda, I pan tion wei mo 'mail *on* Kalilaa. ²⁹ A Petruj potoan *on* i: Karujia pan

makar kila, a *nai* jo. ³⁰ *Iejuj* ap kotin majani *on* i: Melel I indai *on* uk, ran wet, ponpon wet, mon malek a pan kakorot pan riapak, koe pan kamam kin ia pan jilipak. ³¹ I ari kalaudela a *japen*: Ma i *ian* komui matala i jota pan man kamam kin komui. Irail karoj pil inda dueta. ³² Irail ap kotilan waja, me ad a Ketjemane, a ap kotin majani *on* japwilim a tounpadak kan: Komail mondi *on* met, ni ai pan wia kapakap. ³³ A ap kotin ukada Petruj, o Iakopuj, o Ioanej, ap kotin laualoda kaulap o pataula. ³⁴ A ap kotin majani *on* irail: Nen i ap injenjuedela kaulap *on* mela. Komail mimi met o majamajan. ³⁵ A ap kotila ekij, ap pupedi *on* nan pwel, ap laolaoki, ma a kak auer en dauliela. ³⁶ A ap kotin majani: Apa Jam ai, meakaroj me kak pa omui! Kotikiwei *jan* ia dal wet! Ari jo, kaidik me I men, a me komui men. ³⁷ I ari kotido diar ir ar mamair, ap kotin majani *on* Petruj: Jimon koe men mair, koe jota kak majamajan auer eu? ³⁸ Komail majamajan o kapakap, pwe komail de ko *on* nan jonejon. Nen me okok, a uduk me luet. ³⁹ A ap pil kotila o laolao pil majani majan ko ota. ⁴⁰ A ni a kotin japaledo, pil diar ar mamair, pwe maj arail me toutou; irail jaja, me re en japenki. ⁴¹ A ap kotido ni kajilepak, majani *on* irail: Komail kananata omail mair en o kamola? Arijer, auer leler! Kilan, Nain aramaj panapanalaner ni pa en me dipan akan! ⁴² Paurida! Kitail kokola! Kilan, me pan ia la me korendor. ⁴³ Madan ni a kotin mamajan, ari, Iudaj kodo, amen ekriamen oko; pokon kalaimunia eu *ian*, wado kodlaj o jokon, kodo *jan* ren jamero lapalap akan o jaunkawewe

kan o jaumaj akan. ⁴⁴ A me panala i, ki *on* irail kilel eu inda: Meamen i metik, iei i. Ale, kaluawei, kanai *on*! ⁴⁵ A pwarado eta ap madan inen don Iejuj inda: Rapi, Rapi, ap metik i. ⁴⁶ Irail ari por pena *on* ale. ⁴⁷ Amen ir, me u waja o, ujada na kodlaj, ap pale ladu en jamero lapalap amen, ap lepuka *jan* jalon a. ⁴⁸ Iejuj ap kotin japen majani *on* irail: Komail ko *don* ia due lipirap amen, wado kodlaj o jokon, pwen koledi ia. ⁴⁹ I kin ieian komail ta ran karoj nan im en kaudok o kaukawewe. A komail jota ale ia. A pwe kijin likau kan en punala. ⁵⁰ Irail karoj ap pededi, tana *jan*. ⁵¹ Manakap amen ap idauen i, pineki pena war a likau linen kajelel eu. Manakap akai ap parokidi. ⁵² I ari kajela a likau linen kajelel o, ap jopola kilijo. ⁵³ Re ap kalualan Iejuj ren jamero lapalap o. Jamero lapalap akan, o jaumaj akan, o jaunkawewe kan, karoj pokon *don* re a. ⁵⁴ Petruj idauendo i doowei *jan* lao lel nan tanpaj en jamero lapalap. A ap mondi *on* ren ladu ko, wia raneran. ⁵⁵ Jamero lapalap akan o pwin en kadeik roporop kadede, pwen kine *on* Iejuj, pwen kamela. Ari, jota me re diar. ⁵⁶ Pwe me toto me kine *on* i mal. Ari, ar kinakin jota dupeneta. ⁵⁷ Akai uda, kine *on* i mal inda: ⁵⁸ Je *ron*, a inda: I pan kawela im en kaudok wet, me pa wiadar, ap id kauada eu ni ran jilu, me jota pa wiada. ⁵⁹ Ari, ar kinakin jota pil kon pena. ⁶⁰ Jamero lapalap ap kajinenda nan *pun* ar ap idok ren Iejuj, majani: Kom jota japenki meakot, me mepukat kine *on* komui? ⁶¹ A a kotin nenenlata, jota japen. Jamero lapalap ap pil idok majani *on* i: Komui Krijtuj japwilim en men Kapin

kaualap? ⁶² Iejuj ap kotin majani: Nai i! Komail pan kilan Nain aramaj a kaipokedi ni pali maun en me rojon o kokido dapok en lan. ⁶³ Jamero lapalap ap ter pajan a likau ap inda: Menda re atail pil eu kinakin? ⁶⁴ Komail roner a lalau. Da me komail lamelame? A irail karoj ap kadeikada, me a war on kamela. ⁶⁵ Akai tapi on kondipi on i o pwaindi jilan i, ap pikir, ap indai on i: Kopada! Papa ko pil pikir i. ⁶⁶ Ni en Petruj a mimi panakepir en tanpaj, lidu en jamero lapalap amen ap kodo. ⁶⁷ Ni a kilan Petruj a wiawia raneran, a ap kankakil i o ari, inda: Koe me pil ian Iejuj, men Najaret! ⁶⁸ A a kamama kida inda: I jaja. I pil jota dedeki, me koe indinda en! I ari koieilan nan katipar; malek ap kakorot. ⁶⁹ A lidu lao kilan i, ap pil indan irail, me mimi waja o: Amen irail met et. ⁷⁰ A ap pil kamama kida. Mur ekij irail me u impa ko; pil indan Petruj: Melel me amen irail koe, pwe koe pil men Kaliläa amen. ⁷¹ I ari lalau o kaula: I jaja aramaj men et, me komail indinda en! ⁷² Ap kariapak en malek a kakorot. Petruj ap tamanda en Iejuj a kotin majani on i: Mon malek a pan kakorot pan riapak, koe pan kamam kin ia pan jilipak; ni a lamelamela a ap janejan.

15

¹ MADAN jankonai jamero lapalap akan, ianaki jaumaj akan, o jaunkawewe kan, o pil jaunkapun karoj kapunada ap jaliedi Iejuj, ap wawei panalan Pilatuj. ² Pilatuj ap idok re a: Komui Nanmarki en Juj akan? A kotin jepen majani on i: Komui me majani. ³ Jamero lapalap akan karauneki i me toto. ⁴ Pilatuj ap pil idok re a majani: Komui jota

japen? Kom majani, me re kinakine *on* komui me toto. ⁵ Iejuj pil jota kotin japen Pilatuj ap ponepone kida. ⁶ Ari, ni kamadip o a kin lapwa *on* ir me jenjal amen, me re mauki. ⁷ Ol amen, ad a Parapaj, me *ian* janjal ren me *ian* i kamela aramaj ni ar kauadar moromor eu. ⁸ Pokon ap moronada, *nidi nideki*, en *wiai on* irail, me a kin *wiai on* irail maj. ⁹ Pilatuj ap japen irail majani: Komail men, i en lapwadan komail Nanmarki en Juj akan? ¹⁰ Pwe a aja, me jamero lapalap akan wakido i ar peirin. ¹¹ A jamero lapalap akan kapururada pokon o, pwe en mauki lapwa *on* irail Parapaj. ¹² Pilatuj ap japen pil majani *on* irail: Da me komail mauki i en *wiai on* me komail kaadaneki Nanmarki en Juj akan? ¹³ Irail ap wer laudeda: Kalopuela i! ¹⁴ Pilatuj ap majani *on* irail: Pwe jued da, me a wiadar? Re ap kalaudela ar wer: Kalopuela i! ¹⁵ Ari, Pilatuj men kainjenemaui aramaj oko, ap lapwa *don* irail Parapaj, ap kida Iejuj murin a woki, pwen kalopuela. ¹⁶ Jaunpei ko ap kalualan i nan pera eu me ad a pretorium. Re ap eker pena ar pwin. ¹⁷ Re ap kalikauwie kida i purpur o pidada al en tek, ap lanelanie kida. ¹⁸ Ap tapi *on* kepwene: *Ion* Nanmarki en Juj akan! ¹⁹ Re ap wokieki tapwi alek, o kondipe i, ap kelepuiki, poridi jan. ²⁰ A lao nek ar kapailok, re ap ki *jan* i purpur, ap kapur *on* udan japwilim a likau, kaluaieila, pwe ren kalopuela i. ²¹ Re ap iton *on* Jimon, men Kirene amen, me jam en Alekjander o Rupuj, me dauli irail ni a kodo *jan* nan jap, pwen wada a lopu. ²² Re ap *walan* i Kolkata. Iet wewe: Waja en pontal en *mon*. ²³ Re ap ki *on* i, en kakere

wain dol mir. Ari, a jota kotin urak. ²⁴ Ni arail kalopuedar i, re ap ter pajan japwilim a likau ko. Re ap kadoropwe, da me amen amen pan aneki. ²⁵ Ari, ni auer kajilu, me re kalopuela i. ²⁶ O intin en poa me a pukoki due met: Nanmarki en Juj akan. ²⁷ Lolap en pirap riamen ian i kalopuela; amen pali maun i, amen pali main i. ²⁸ Iei me kijin likau pun kila, me inda: A wadawad *on* ren me dipan. ²⁹ Ir me kin dauli, kin lalaue, dueduälök inda: Ei, koe me pan kawela im en kaudok, ap id kua kida ran jilu. ³⁰ Pein dore uk ala, o kodido jan nin lopu en! ³¹ Jamero lapalap akan pil dueta, kapailoke, inda nan pun ar ian jaunkawewe kan: A dorelar akai, a pein i a jota kak *on*. ³² Krijtuj Nanmarki en Ijrael, kodido jan nin lopu en, pwe je en kilan o pojón. O ira, me ian i lopu la ko, pil lalaue. ³³ Ari, auer kawonu lel, rotorot ap kipadi jap lao lel auer kaduau. ³⁴ Ni auer kaduau Iejuj ap kotin weriwer laudeda majani: Eloi, Eloi, lama japaktani! Iet wewe: Ai Kot, ai Kot! Da me re kotin kaje kin ia la! ³⁵ Akai me u impa, ni arail ron inda: Kilan, a ekeker Eliaj. ³⁶ Amen ap tanala, ale lim en pinika eu, ki *on* ni alek apot, ap kida *on* en kakere, ap inda: Udi maj! Kitail kilan, ma Eliaj pan kodo en kidi jan. ³⁷ Iejuj ap kotin weriwer laudeda kadarala Nen e. ³⁸ Pera likau nan im en kaudok ap dei pajan, janeda pali poa lel pa. ³⁹ O ni en jenturion o, me u jaledon, a kilan a wer laudeda due mo, ap kadarala Nen e, a ap inda: Nan melel Japwilim en Kot aramaj men et. ⁴⁰ Li akai pil mimi waja doo, kilekilanedo; Maria men Magdala, me mi nan pun ar, o pil Maria, in en Iakopuj,

me tik, o en Iojej, o Jalome. ⁴¹ Me pil kin idauen papa i maj o, ni a kotikot Kaliläa; o pil me toto, me ian i kotida *don* Ierujalem. ⁴² Ari, ni a jautik penaer, pweki kaonopiei ran mon japat. ⁴³ Iojep, men Arimatia amen, ap kodo, me jaunkapun ijou amen, me kin pil auiaui wein Kot, me jo majak koti *don* Pilatuj, poeki kalep en Iejuj. ⁴⁴ Pilatuj ap puriamuiki, me a matalar, ap molipe *don* i jenturion o, ap kainoma re a, ma a matalar warai. ⁴⁵ A lao mani *jan* ren jenturion o, a ap ki *on* kalep a ren Iojep. ⁴⁶ A ap netiada likau linen mau, ap lapwadi i, kidimeki pena likau o, nekidedi i nan joujou eu, me weiweida nan paip, ap kadapuri *on* takai eu ni au en joujou o. ⁴⁷ O Maria men Magdala o Maria in en Iojej kilan waja, re nekidedi i.

16

¹ JAPAT lao daulul, Maria men Magdala o Maria in en Iakopujo Jalome netiada men kei pomau kai, pwe re en kodon keieki i. ² Nin joran nin tapin wik, re ap ko *don* nin joujou o, ni katipin a pwarada, ³ Irail ap indinda nan pun arail: Ij me pan kadapure *jan* au en joujou o takai o re atail? ⁴ Ari, ni ar kilan, re ap kilanada, me takai o tapure janer, pwe me kalaimun kausalap. ⁵ Ni ar pedelon *on* joujou o, re ap kilan manakap amen momod pali maun, likauki likau pueteput. Re ap majakada. ⁶ A ap indan irail: Komail der majak! Iejuj, men Najaret me komail roporop, me kalopular, a iajadar. A jolar kot met. Kilan waja, re nekidedi ia. ⁷ Komail kowei, kaireki a tounpadak kan o Petruj, me a pan *tion* mo omail koti *won* Kaliläa. I waja, komail ap pan kilan i,

duen a kotin majani *on* komail. ⁸ Re ap madaniei *jan* o *tan jan* nin joujou o, pwe re majapwekada rerer, re pil jota indai *on* meakot meamen, pwe re majapwekada. ⁹ Ari, murin a iajada jankonai nin tapin wik a ap kotin pwar *on* maj Maria men Magdala, me a kotin kauje *jan* tewil ijimen. ¹⁰ A ap kola indai *on* irail me *ian* i ko maj, ni ar mamaiei o janejan. ¹¹ Ni arail roner, me a iajadar, o me a kotin pwar *oner* i, re jota kamelele. ¹² Muri a kotin pwar *on* riamen irail ni eu mom, ni ara kokolan nan jap. ¹³ Re ap kola indai *on* me tei kan. A re jota pil kamelele ira. ¹⁴ Mur a pil kotin pwar *on* ir ekamen oko ni ar momod tunotunol, ap kotin kapun *on* irail ar jopojon o kapitakai, pweki ar jota kamelele ir me kilan i murin a iajadar. ¹⁵ A ap kotin majani *on* irail: Komail ko *on* jappa u, padaki *on* aramaj karoj ronamau! ¹⁶ Meamen me pojon o paptaijola, pan dorela. A me jo pojon pan kariaala. ¹⁷ A kilel pukat pan idauen ir, me pojon: Ni ad ai re pan kaujaki *jan* tewil akan, re pan lokaia toror. ¹⁸ Re pan kawela jerpent; ma re nimala men kamela kot, a jota pan kawe ir ala; irail pan pwil pa ar pon me jomau, re ap pan kelailada. ¹⁹ Ari, Kaun o lao kotin majani *on* irail mepukat, a ap peukadala nanlan o kotido *on* pali maun en Kot. ²⁰ Irail ap kola, padapadak jili waja karoj. A Kaun o kotin *ian* dodok, kameleleki majan manaman me *ian*.

Kadede Kap Pjam Akan
The New Testament and Psalms in the Pohnpeian
language of the Federated States of Micronesia (old
translation, using old alphabet)

Public Domain

Language: Pohnpeian

2014-11-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 30 Nov 2021

1941731f-581e-5815-a2a4-a976cf53af02